

Пластовый Журнал

Yunak

ЮНАК

2/2002

Yunak

2 (359) 2002

ISBN 0044-1384

magazine in Ukrainian for youth age 11-18
published jointly by:
Plast, Ukrainian Youth Association of Canada
Plast, Ukrainian Scouting Organization - USA
6 issues per year
Price: \$4.50 (US)/issue
Subscription: \$25 (US)/6 issues
(includes 4 issues Yunak, 2 issues Supplement)
Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак

журнал пластового юнацтва
Ціна: \$4.50

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецьке оформлення і макет
Богдан Ружицький

Адреса редакції і адміністрації
Yunak

2199 Bloor Street West
Toronto, ON M6S 1N2
CANADA

Fax: (416) 763-0185

e-mail: zakydalsky@sympatico.ca

Адреса в ЗСА

Plast Publishing USA-Canada
144 Second Ave.
New York, NY 10003-8305
USA

Fax: (212) 533-8991

e-mail: kps.us@plast.org

На обкладинці

пл. прих. Ксеня Захарко-Шевчук
гурток Циганки
18-ий кур. ім. Наталі Кобринської
станція Вікторії (Мельбурн)
Австралія

Виготовлено на системі
PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,
Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,
Adobe Streamline 4.0

Видруковано заходами
The Basilian Press,
Toronto, Ontario, Canada

ЗМІСТ

Фоторепортер питає

1

Австралія – ЮМПЗ

2-4

Австралія – Великодня прогулька

5-7

Історія Пласту – 90-ліття

8-9

Наш гурток – Риси

10

Наш гурток – Леопарди

11

Проекти – Фестиваль фільмів

12-13

Зелений світ

14-15

Ігри – рухливі ігри надворі

16-17

Традиції – інуксук на таборі

18-19

Тут і там – курінь ім. Анни Ярославни

20

Тут і там – Молодь пам'ятає Шухевича

21

Тут і там – в Едмонтоні

22

Тут і Там – Нью-Йорк

23

Інтерв'ю із паном Тершаківцем

22-23

Дорогі читачі Юнака!

В цьому числі Юнака знайдете щось спеціального — шість сторінок із Австралії. Завдяки нашому боброві в країні “Вдолину під” маємо інформації про ЮМПЗ (яке власне мало назву “Вдолину під”). Ця зустріч, яка почала святкування 90-ліття Пласту, яке завершиться на ЮМПЗ в Україні. Чудні фото із австралійської прогульки дадуть вам уяву про цю знамениту країну. Все прийшло до редакції електронною поштою! Щира подяка всім в Австралії і сподіваємося далі від вас чути!

В цьому числі також друкуємо вислід Конкурсу — Ідемо на ЮМПЗ '57! Хоч ми не дістали дуже багато відповідей, всеж таки були відповіді із трьох країн — України, Канади і Америки! Напишіть нам, які конкурси ви б хотіли бачити в майбутньому.

Починаємо в цьому числі рубрику “Фоторепортер питає”. Плянємо продовжувати в наступних числах. Чи у вашій станиці є якесь питання, що цікавить чи турбує людей? Чи хочете почути думки юнаків і юначок інших станиць про якесь питання? Напишіть, які питання ви хочете бачити. А наразі, зробіть такий опит на таборі; наприклад, Чому Ти сюди приїхав? Що Ти тут навчився? Який Твій найкращий спомин? і т.д.

Минулого числа ми поставили питання: Чи повинні в Юнаку бути сторінки англійською мовою? До тепер, ми не дістали жадного відгуку на це питання — може під час табору, коли буде падати дощ і ви будете шукати тему на дискусію або дебат, піднесіть це питання, і дайте нам знати, що ви думаєте.

Скоб!

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

ФОТОРЕПОРТЕР ПИТАЄ:

Чи Ти їдеш на ЮМПЗ в Україну? Чому? Чому ні? Що Ти очікуєш на тій подорожі?

Питався пластунів в Нью-Йорку — пл. роз. Маркіян Кузьмович

пл. розв. Роксана Кобзар
Так, я їду на ЮМПЗ — така нагода приходить лише раз в житті. Мені дуже цікаво побачити Україну і яке там життя. Я справді не знаю, що сподіватися, але я готова на щонебудь.

пл. розв. Олесь Косович
Я не їду на ЮМПЗ, бо мої батьки вже запланували вакації на той час. Мені було б цікаво поїхати — я ще не був в Україні. Я б там зустрів пластунів із цілого світу.

ст. пл. Адьо Оришкевич
На жаль, я не можу поїхати на ЮМПЗ, бо пляную брати курси в Українському Інституті при Гарварді цього літа, але ті, що поїдуть, напевно будуть мати знамениті переживання і це їм допоможе з українською мовою.

пл. розв. Адріян Рибак
Я їду на ЮМПЗ бо маю нагоду і мої товариші їдуть. Я хочу побачити країну, про яку я так багато вчуся. Я сподіюся щось нового навчитися і зустрінути нових людей.

гет. пл. скоб Тарас Ференцевич
Я мав надію поїхати на ЮМПЗ, але виглядає, що не поїду бо маю шкільні обов'язки. Я б дуже хотів поїхати, бо ще не пропустив ЮМПЗ відколи народився, а перша ЮМПЗ на Батьківщині — це історична подія. Я сподіюся, що зустріч буде велике задоволення для всіх і надіюся, що пластуни з Америки поїдуть готові на нові переживання.

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ Ми йдемо вперед!

14 квітня, 2002 р. пластуни зібралися у храмі св. Юра і в Академічній гімназії у Львові, щоб відзначити Першу Пластову Присягу.

Ще не старий і вже зовсім не молодий Пласт за своє існування пройшов крізь жорстокі війни і непевний спокій, крізь винищення національної свідомості, ідеї українського народу, крізь світло і тінь, крізь піднесення і падіння.

Навіть після заборони Пласту в 1930-му році ідея організації збереглась і поширилась. І вже сьогодні, святкуючи 90-річчя з дня створення, ми — українські пластуни — з гордістю згадуємо своїх попередників, тих, які створили життя Пласту, і з надією дивимось на наших наступників, які підтримують пластові традиції і об'єднуються з єдиною метою — зробити Україну такою, яку хочемо бачити, якої прагнули Степан Бандера, Роман Шухевич, Олена Степанівна, Іван Чмола, Олександр Тисовський, Петро Франко.

Почалось святкування вшануванням пам'яті патрона Пласту — Св. Юрія. Біля собору Юра, серед натовпу почали вирізнятися пластові однострої — це пластуни зібралися на своє свято.

Почесний член Пласту, о. Любомир Гузар відправив святкову Літургію і поблагословив пластунів на "хороший врожай", посвятив прапор юнацького куреня ч. 61 ім. О. Тисовського.

Згодом організованим натовпом ми подалися до Академічної гімназії, де, власне, і була прийнята Перша Пластова Присяга, де вперше пластуни присяглися на вірність Україні. Як завжди, було тут і записання і іменування розвідувачами, вірлицями і скобами. Новацтво складало свою новацьку присягу, і також відзначили старших пластунів. Але все ж таки найважливішою подією стало іменування першої української гетьманської вірлиці — Анни Скоропад. Тривожними стали хвилини, коли Андрій Ганкевич зачитував слова привітання від самого Начального Пластуна — Любомира Романківа. Після щирих привітань старших пластунів, друзів-пластунів, почулось гучне пластова СКОБ і Слава, що полонило стіни гімназії.

Але це ще далеко не кінець. Навіть дощ не зумів зупинити нам нашого

Владика Любомир Гузар.

свята. Вулицями Львова, під звуки пісні, крок в крок мандрували наші "пластунята". А подалися вони вшановувати пам'ять тих пластунів, хто віддав своє життя в боротьбі за незалежність нашої держави. Урочисте покладання квітів і молитва над могилою не залишили байдужими наші серця. Хотілось бути як вони, але трошки зараз не ті часи...

Продовжувалось свято на Погулянці невеличким концертом. До слова запрошувались заслужені митці Пласту, в яких Пласт — це їхнє життя, від народження і до того моменту, коли вже ми творили цю історію. На святкування приїжджали пластуни з різних куточків Львівської області. Чимало журналістів не залишилось поза увагою, бо вже наступного дня я сиділа біля екрану свого телевізора і розшукувала знайомі обличчя. Так минув цей довгожданий день. Але ще досі згадуються слова владика Гузара, Юрія Шухевича, які змусили задуматися над тим, хто ми і для чого?!
пл. розв. Аня Музала

Посвячення прапора 61-го куреня ім. О. Тисовського, станція Самбір, на подвір'ї собору св. Юра у Львові.

12 квітня, 1912 року — дата коли гуртки пластунів д-р Олександра Тисовського – Дрота склали першу пластову присягу в Академічній гімназії.

Перша в Україні пластунка гетьманська вірлиця Аня Скоропад (парад пластунів по місті).

Посвячення прапору.

Заприсяження в дворіку Академічної гімназії.

Про першу пластову присягу Дрот так пише у своїх споминах:

“Дату присяги устійнено на 12 квітня, 1912 р. у шкільній залі. Я заповів у школі, що по шкільній науці відбудуться пластові сходи з поданою програмою, яка включала присягу пластунів. Текст присяги уклав я. Був це мною написаний вірш... Він включав усе те, на що пластуни присягали, що також було охоплене пластовим кличем-привітом СКОБ...

Присягу склали пластуни організованим гуртом а після того вони віддали до моїх рук приписані посвідки їхньої домашньої опіки із згодою на їх участь у пластовій організації і праці в ній. Церемонія цієї першої в історії Пласту присяги була властиво формальним оснуванням Пласту, бо ті, що склали присягу, були від тепер дійсними пластунами-учасниками.”

Всі фото Богдана Яцишина.

Юнаки куреня ім. О. Тисовського в дворіку собору св. Юра.

Юначки куреня ім. Соломі Крушельницької в соборі св. Юра.

Юначки куреня ім. Ольги Басараб на подвір'ї Академічної гімназії

Канадський бобер в країні "Вдолину Під"

Уявіть собі край, віддалений від всіх інших земель, запханий на спід земної кулі, в самий куточок. Плоский край, великого простору (7.7 міл. км.²), в більшості вкритий пустинею, але де знаходяться тропічні ліси (rainforest), гори вкриті снігом та звірі котрих нігде інше на світі не побачиш. Край зовсім обкружений океаном (36,735 км. над берегом), що не доторкає іншої країни, але громадяни якого, поселенці зі всіх країн світу. Це Австралія — одинока країна в світі, що покриває цілий континент. В літі 2001-2002 р. тут відбулася Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч.

Мушу признатися, що будучи із Канади, я ще ніколи не відбув табору від грудня (26-ого) до січня (3-ого), котрий не мав до діла зі снігом. Хто чув, щоб літній табір відбувався в час Нового Року? Думаю, що несправедливо з мене сміялися коли я з лещетами і в зимовій куртці приїхав на місце табору. Гілвел Парк, де відбувалася пластова зустріч, знаходиться у Данденонг Рейндж, приблизно 80 км. від Мельбурну.

На табір поз'їжджалось приблизно 160 пластуників із всіх сторін Австралії — Сіднею, Канберри, Мельбурну, Джілонг, Аделаїди та Брізбену та жменя з-поза океану (двох з Канади і одна з Америки). Під наглядом голови КПС, пл. сен. Богдана Хузія (ЛЧ) та коменданта зустрічі, пл. сен. Ореста Поповича (ЛЧ), відбулися успішні табори новачтва, юнацтва, старшопластунства та 'татівки' (сеніорату і Пластприяту).

Таборувати в Австралії то не то саме, що таборувати деінде в світі. Перш за все, треба привикнути до іншої

Канадські бобри на ЮМПЗ - ст. пл. Роман Даревич і ст. пл. Роксоляна Мармаш (Торонто)

екології. Ліс евкалиптів не такий густий як шпильковий ліс у Канаді. Дерев різноманітні, але велика більшість — роду гумових дерев. Ґрунт досить сухий та має трохи рижкої барви; трава висока й суха, а кущі низькі і часто колючі, як було пізнати по ранах на моїх ногах.

Як уже привикнеш до рослин, тоді треба навчитися про тварини. В Австралії є тварини, яких нема деінде в світі. Кангару та валабій (подібне до кангару, але менше) скачуть по лісі на двох величезних лапах, тримаючи баянс на довгому хвості. Кажуть, що є 50 мільйонів кангару в Австралії — це три рази більше ніж людей. Вони чудові звірята, котрих найкраще спостерігати... в зоопарку. Під час табору я не мав нагоди побачити кангару, але пізніше, на прогульці, їх бачив часто. Найчастіше їх видно ранком і вечером, коли шукають щось перекусити, але я в той час або спав, або ганяв за новачками.

По стежці до підтаборів часто було видно велику яму в землі. Це була робота вомбата — великої сумчастої тварини. Пригадую, як я сміявся коли ст. пл. Маркіян Гупало (БМ, комендант старшопластунського табору) розповідав як на стійці, коли ходив без ліхтарки, поцав на вомбата, що нібито напав на нього. Наступного ранку в тому місці знайшли калюжу, хоч того вечора дощ не падав.

Маркіян Микитюк

Маркіян Микитюк

Але найбільше страшило те, що, на щастя, я не побачив, а саме — смертельних звірів. В Австралії є більше трійливих гадюк ніж нетрійливих — існує вісім видів, котрі можуть людину вбити. Це включає найбільш трійливу гадюку в світі, а саме, тайпен, котра має досить отрути вбити 100,000 мишей. Добре, що ці гадюки тримаються північних територій Австралії і що на таборі миш не було. Смертельних павуків також немало. Редбак (червоноплечий) небільший монети, але міг би винищити цілий гурток юнацтва. І, на щастя, ми не були в околиці де попали б на крокодилів, акул чи бокс джелі-фіш, бо я б зовсім з шатра не виходив.

Деякі іноземці вважають, що в Австралії дуже бажана погода — соняшно, тепло і сухо. На жаль референт погоди ЮМПЗ цього не знав, бо під час табору впало більше дощу ніж в попередніх 10 роках в тій порі. Офіційна тема ЮМПЗ була 90-ліття Пласту, а неофіційна була види пресипитації. Але не тільки було мокро, було надзвичайно холодно.

Моя зимова куртка з Канади дуже придалася — я її випозичав за 10 австралійських доларів на годину.

Я брав участь у новацькому підтаборі під проводом ст. пл. Лариси Радіон (ЧХ). Новацтво мало цікаву програму, яка включала дві прогульки. Перша прогулька була до звіринця де новацтво мало нагоду доторкати і годувати безліч звірят, включно з попередньо згаданими смертельними тваринами. Цього неспритного братчика з Канади намовили годувати крокодилів. Дуже незручно носом тиснути клявіші пишучи цю статтю до Юнака. Друга поїздка була розглянути краєвиди між селами Гембрук та Емералд. Ця поїздка відбулася поїздом *Пафінг Білі*. На поїзді можна було вивішувати руки і ноги через ґрати у віконцях. Це дуже подобалося новакам і новачкам, але в мене значно довші ноги. Тяжко тепер ходити без ніг. Краєвиди мені дуже нагадували українське Прикарпаття, але гуцули тут носилися із електричними косарками.

Новацтво дуже завзято бралось до співу і я мав нагоду їх навчити декілька новацьких пісень, що ми співали в Канаді на таборах. Відвідувачі табору казали, що аж *В Тети у Мельборні* було чути *Дам Дам Да Да*. Можливо це тому, що нас на ЮМПЗ так добре годували. Пластуні сеніори і батьки займалися кухнею для всіх таборовиків окрім юнацтва (бідні мусіли самі собі варити і дуже змарніли під час табору) і так нас годували, що я мусів попускати пояс аж три рази.

Юнацтво, під проводом ст. пл. Адріана Нойгебавера (ЛЧ), мало заповнену програму, бо я їх рідко бачив окрім на спільних заняттях. Їх провід недавно відбув табір *Лісової Школи* і тому програма була дуже завзята. Коли я відвідав юнацький підтабір, то був заскочений скільки споруд було змайстровано довкола таборовища. Видно, що гутірки піонірів дуже придалися. Юнацтво відбуло успішний біг з перешкодами, вживаючи ті різні споруди і декотрі природні елементи. Після того заняття декілька учасників були, від голови до ніг, вкриті болотом. Найбільше я жалів, що не мав нагоди піти з юнацтвом на триденну мандрівку у горах Данденонг. З того, що мені розповідали юнаки після повороту, мандрівка була дуже успішна, хоч так сильно падав дощ, що їм здавалося що вони були на морському таборі.

Новорічна забава - (ліва) Ксеня Хамула, ст.пл. Таня Пик, ст. пл. Пилип Ботте, ст.пл. Роксоляна Мармаш, ст.пл. Каріна Яремко, ст. пл. Лариса Радіон — всі (крім Роксоляни) із станиці Вікторія (Мельборн)

Маркіян Микитюк

Провід ЮМПЗ на дереві - (зліва) ст. пластуні Таня Пик, Лариса Радіон, Адріян Нойгебавер, Орест Попович (Вікторія, Джілонг), юнак Андрій Федішин, Стефан Данилюк, Маркіян Гупало (Сідней), Павло Ботте, Роман Бойчук (всі, крім зазначених, з Вікторії, Мельборн)

Багато занять на ЮМПЗ були спільні, бо все таки це була зустріч — нагода познайомитися із іншими пластунами. Одного вечора відбувся кабаре. Такого я в Канаді не бачив, але мені це дуже сподобалося. Під проводом ст. пл. Пилипа Ботте (ЛЧ) усі повбирали дивні костюми. Виглядало ніби я попав у фільм *Присила — Королева Пустині* (між іншим, фільмовано в Австралії). Усі виступали групами на професійно підготовленій сцені (зі світлом і звуком) та значно виглуплювалися. Були цікаві точки, такі як *Перегони ІБМ проти Пласту*, *Привіт Різними Мовами*, інсценізація *Гріс* (фільму в якому виступала австралійка) та *А Га Ду*. Але найбільше я реготався коли два поважні пластуни себе обнюхували мов пси.

Наступного дня, з нагоди дефіляди, усі знову повбирали дивні костюми — однострої. У цей день запрошено гостей з українських громад цілої Австралії — почесних гостей, представників СУМ-у, бувших пластунів, та цілу зграю батьків, котрі озброїли новацтво свіжими цукорками. Бідні братчики й сестрички! Також прибув Голова Австралійського Скавтіngu. Усі мали нагоду побачити дефіляду, що

включала марш пластунів та інсценізацію на тему 90-ліття Пласту.

Відбувся показовий змаг між мішаними групами юнацтва та новацтва, а тоді батьки в кухні всіх нагодували великим австралійським "барбі". Вечером усі були запрошені на ватру, на котрій було багато цікавих точок і дуже завзятий спів. Легко було заснути після такої насиченої програми.

У вечір Нового Року була велика забава/костюмівка з тропічною

темою. Знову всі таборовики повбиралися і пішли на забаву.

Найбільше вражіння зробив пластун з Африки (ст. пл. Пилип Ботте). Самий павільйон, де відбулася забава був прикрашений тропічно — навіть була пісочна пляжа серед залі де учасники танцювали під лімбо-патиком. Це трохи смішно виглядало, бо падав дощ і лише хтось помандрував поза сховище дах, ставав ніби то під туш. Нажаль новацтво вернулося до табору перед самим Новим Роком, мабуть тому, що половина з них заснула на забаві. Але я потихо відсвяткував Новий Рік із братчиком Симоном, слухаючи вигуки, які здалека неслися через ліс. Решта пластунів з великим завзяттям впровадили Новий Рік.

Ніколи не забуду свій перший табір на другому боці світа. Як завжди на ЮМПЗ, я пізнав багато людей, знайшов нових приятелів, по пластовому потаборював, побавився, подурів, побув в природі, побачив нові і незнані речі та перемучився. Я раджу всім хто буде мати нагоду відвідати Австралію це зробити і побути на пластовому таборі, бо пластуни там дуже привітні та приємні. Всім дуже дякую за приємні спогади і я дуже задоволений, що лишався в Австралії на ще пару років.

ст. пл. Роман Даревич, Бобер з Канади і Вовкулака, станиця Сідней

Юнаки Оріон Миронюк і Стефан Бойко, станиця Аделаїд.

Великодня Прогулька 2002

У четвер 28-го березня, о шостій годині вечора зібралися 11 юнаків і 11 старших пластунів з Мельборну і Джілонгу і сіли на два автобуси. Ніхто не був готовий на таку довгу ніч. Ми спали може пару годин. Один автобус зіпсувався а другий автобус не міг їхати скоріше черепахи. Виховники перенесли всі речі до одного автобуса. Після майже 13 годин в автобусі ми приїхали на таборову площу де вже ночували 25 пластунів з Сіднею та Аделаїди.

На другий день, поки ми розпакували всі наплечники, розділили харчі, відкрили день молитвою та поснідали, була 11 година. Тоді всі поїхали (сіднейським автобусом) до місця, де починалась мандрівка до гори Замок. Була 12 година.

Ліора Барановська в скеліс

Ми почали мандрівку і раптом з'явилася несподіванка — ми мали перейти річку. Ми цього не сподівалися, бо ніхто не знав правильної дороги. Але, вживаючи карту й компас і читаючи вивіски, ми побачили, що були на правильному шляху. Всі зняли свої черевики і шкарпетки, та перейшли річку.

Почався досить сильний дощ який падав цілий день і цілу ніч. Ми мандрували цілий день і прийшли на таборову площу пів сьомої. Того дня ми пройшли 8 км, уесь час вгору. Стежка була дуже вузька, між деревами, гора була дуже стрімка і скелі були слизькі. Після вечері ми відразу пішли спати, тому що всі були втомлені.

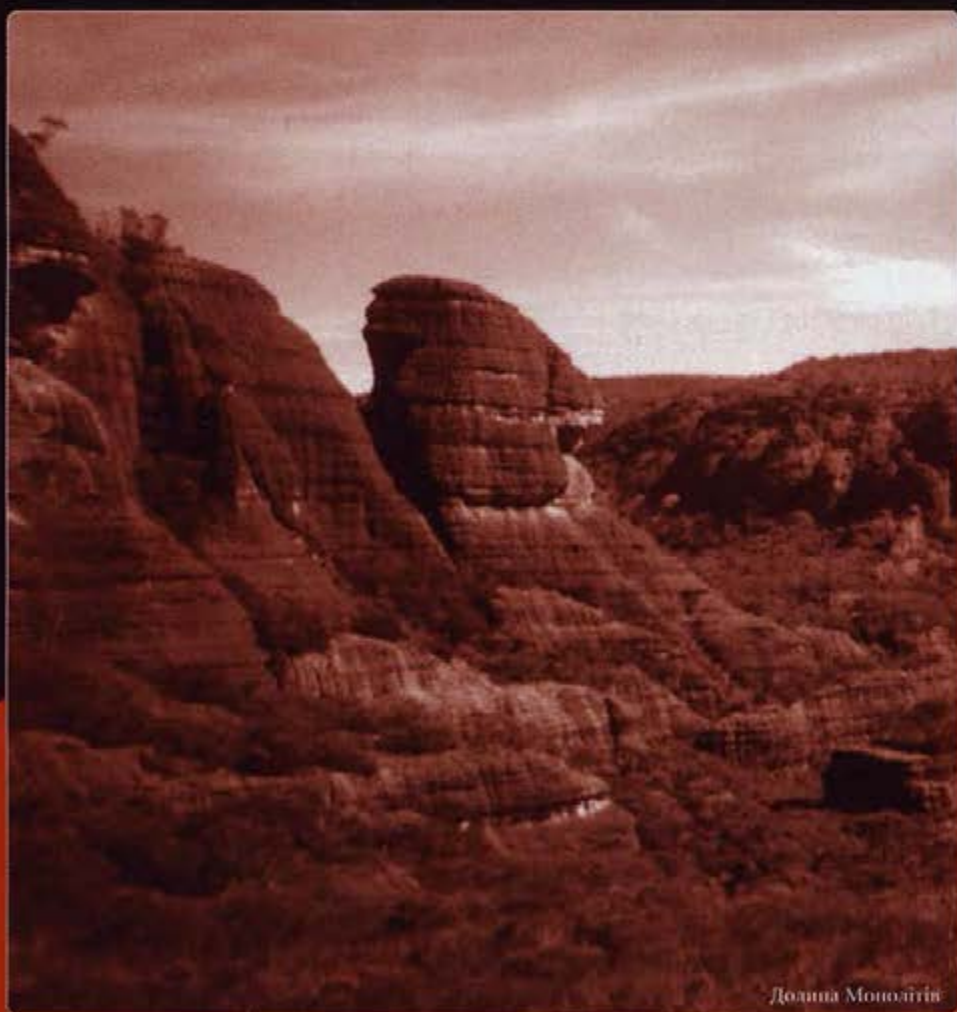
(далі...

Ліора Барановська і Галіна Даніляк на верху гори Замок

Монументники на вершці гори Замок

Долина Монолітів

В суботу зранку ми встали, вбрали мокрий одяг, помолилися, поснідали, поклали наплечники в суху печеру і назбирали дров на ватру. Ми взяли зі собою тільки воду і обід і того дня дійшли на верху гори Замок. Ми вживали шнури там де було стрімко але все ж таки було трудно вилізти на скелю.

На щастя, дощу майже не було і мокрий одяг, який ми були повбирали, висох до кінця дня. Туман розійшовся і на верху гори був прекрасний краєвид на всі боки. Після обіду на самому вершку гори, ми повернулися на таборову площу.

Увечорі ми мали ватру — пісні і скетчі — а тоді молитву перед сном. Наступного дня, ми пішли, без наплечників, до Долини Монолітів (*Valley of the Monoliths*). А після обіду вже вирушили з наплечниками назад до автобуса.

Ми вернулися до першого табору а ночували в шатрах в *Milton Tourist Park*. Увечорі ми грали ігри і робили відзнаки.

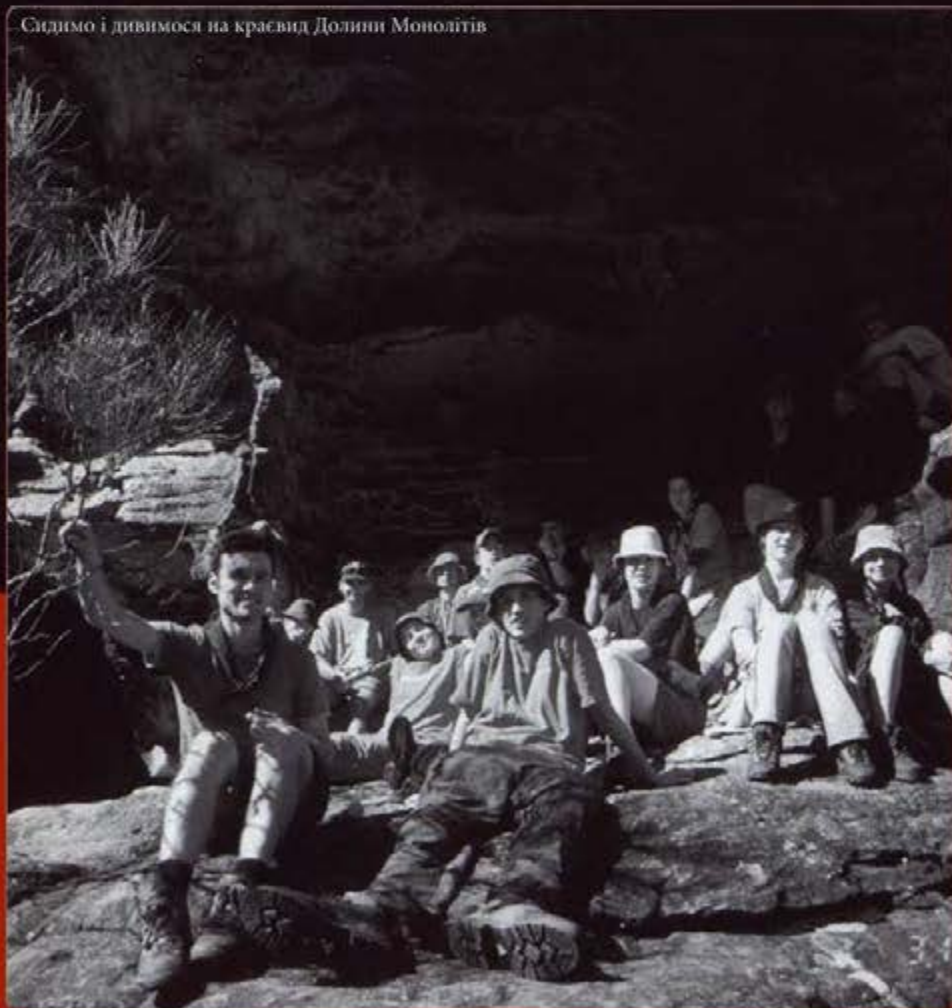
Відпочинок по дорозі

Останнього дня, ми встали рано, і мали офіційне закриття прогульки. Тоді повернулися до Мельборну, але цей раз скоріше — менше 11 годин в автобусі. Великодня прогулька 2002 дала нам добрий досвід. Ми не забудемо, які ми були мокрі!
ст. пл. Андрій Радіон

Несподіванка по дорозі

Сидимо і дивимося на краєвид Долини Монолітів

НАШ ГУРТТОК

Рисі

Гурток Рисі був заснований в січні 2000 р. і ми маємо 6 членів в гуртку. Тиміш Матійцьо є наш гуртковий, Віктор Подпірка — заступник, Тиміш Андерсен — писар, Матійко Лабунька — скарбник і Адріян Черник — господар, а я — хронікар. Тому разом з другом писарем готую цей допис.

За час від нашого заснування багато цікавого відбулось у нашому житті:

- станична прогулянка до гори Медвідь;
- Свята Весни 2000-2001 року;
- екскурсія в Бруклінський музей і оглядини експозиції (Скитське золото);
- Козацькі забави — спортивна гра;
- Мандрівки гуртка по Нью-Йорку у травні і жовтні 2001;
- дво-денне Свято Весни в Огайо, 2001.

Нам дуже сподобалося наше перше Свято Весни 2000 р. на Вовчій Тропі. Було нам трошки тяжко з таборуванням але наші друзі нам допомогли. Ми мали різні заняття, грали спорти, а вечором — вечірка і ватра.

Наше улюблене заняття — йти до парку бо на природі можемо вчитися про Пласт і нашу культуру. Ми любимо бути в парку не тільки для навчання, але щоб нам було весело — грати гандбол і футбол. Ми всі це вибрали як наше найбільш улюблене заняття.

Щоб краще перевести практичне пластування до П-проби, ми запланували в квітні дво-денну мандрівку в гори, до гори Медвідь. Ми виправляли: табірництво, першу допомогу, рятувальництво, пластові вузли і в'язки, куховарення і виживання в екстремних ситуаціях. Я надіюсь, що скоро ми станемо розвідувачами.

Тепер ми всі готуємось до літніх таборів. Ми б хотіли взяти участь цього року у найскладніших таборах, таких як Золота Булава. Ми хочемо поїхати на Золоту Булаву, бо ми хочемо бути кращими пластунами. Ми також любимо зустрічати пластунів з Канади. Ми чули, що цей табір тяжкий, але ми певні, що ми зможемо вижити. *пл. уч. Михайло Кіяшка.*

Фото (згори)

- Гурток разом з батьками перед Пластовою домівкою, Коляда, 2002 р.
- На прогульці в квітні, 2002 р. (зліва) Адріян Черник, Тиміш Андерсен, Михайло Кіяшка, друг Володимир Федорак, Матія Лабунька, Тиміш Матійцьо

- Гурток на горі Медвідь на прогульці із другом Володимиром Федорук, Весна, 2000 р.

(Редакція довідалася, що 5 із 6 членів гуртка Рисі планують їхати на ЮМПЗ в Україні. Чудово!)

Юначки з гуртка Леопарди, 2-го кур. УПЮ-ок ім. Лесі Українки в Нью-Йорку, написали нам свої спогади з минулого року. Кожна юначка вибрала подію, котру цілий гурток пережив, і описала її.

Цього року наш гурток zorganizував лекції **сальонових танців**. Було майже 30 учасників, юначок і юнаків, з Нью-Йоркської станиці. Ми вчилися танцювати сальса, свинг і польку в додатку до вальчика і танго. Ми мали дуже приємний час і всі погодилися, що ці лекції придадуться на деб'ют і забави. Ми закінчили лекції вечірною на котрій показували те, що навчилися.

В нашому курені гуртки чергуються переводити **курінні сходини**. Настала наша черга. Гурток **Леопарди** склав маршрут подорожі до 4-ох країн — України, Канади, Австралії і Аргентини. Щоб перевести цю поїздку ми призначили по одній країні на кімнату. Кожну країну репрезентували дві юначки з нашого гуртка. Юначки представляли своє знання про історію, звичаї та зв'язок даної країни з Україною. Курінь був поділений на 4 групи, і що 10 хвилин була зміна коли групи переходили з одної кімнати і країни до іншої. Перед зміною, кожна юначка одержала синю і жовту стрічку. На прощання, всі разом зібралися в Україні де із зібраних стрічок, зробили відзначку — пам'ятку подорожі до чотирьох країн.

Минулого року **Свято Юрія** відбулося на оселі Писаний Камінь. Курені змагалися в конкурсі куховарення і представлення точки на ватру. Наш курінь рішив бути Шведськими Дівчатами. Ми вбралися в пластові спіднички з шельками, білі сорочки і заплели собі коси. Наша точка була смішна, а на вечерю ми зварили шведські шницельки, смачну бараболю та чудово прикрасили нашу кухню. Нам було дуже весело і ми виграли друге місце. Прекрасно!

Минулого літа багато з нашого гуртка поїхали до Канади на табір **Золота Булава**. Табір юначок був розділений на шість гуртків. Було цікаво, бо ми робили багато речей на цьому таборі. Ми мусіли там тяжко працювати, собі варити, підготувати і перевести теренові ігри, змагання, цікаві точки на ватри і стояти на нічній стійці. В першу ніч ми мали дебати, а іншими вечорами були веселі і поважні ватри. На цьому таборі виховники нам не казали, що робити. Ми мусіли обсервувати і самі придумати, як щось виконати. Було багато різних гутірок і мандрівка на **Mount Pee-Wee**. Ми всі успішно перейшли цей табір. На таборі нам було весело і ми зустріли багато цікавих людей.

НАШ ГУРТOK Леопарди

В серпні ми поїхали на **морський табір**. Це був наш перший рік і ми не знали, що там буде. Ми скоро навчилися всі традиції. Ми ходили на гутірки про скіперство, водне лещетарство, канойкарство, навіть летунство. Мені найбільше подобалося скіперство, вітрильництво і водне лещетарство. Ми їздили на вітрильниках і моторівках і навчилися їздити на водних лещатах. Спочатку було тяжко стати на лещата, але після кількох разів я навчилася і досить довго їхала. Найцікавіше було водолаження. Ми вчилися як вбирати виряд і занурювати під воду. Наш день був дуже занятим, але ми також мали багато занять в ночі. Був конкурс імпровізації, показ моди і багато цікавих ватер. Одного дня ми поїхали на прогульку на великий корабель. Захід сонця на таборі був чудовий. На морському таборі ми мали нагоду пізнати інших пластуників, щось нове навчитися, здавати вмілості і весело провести час. Морський табір є один з моїх улюблених таборів і я не можу дочекатися наступного табору.

Після чудового літа прийшов час повернутися до роботи в станиці. Наше відкриття року почалося молебнем в церкві св. Юра за померлих в страшній трагедії котра зчинилася 11 вересня, 2001 року в Нью-Йорку. Ми всі переживали цю трагічну подію бо це сталося близько нашої домівки. Після церкви, всі перейшли до пластової домівки на відкриття станичного року. Пізнати було, що всі спеціально були раді зібратися разом. Ми закінчили нашу програму піснюю **God Bless America**.

На фото 1-ший ряд: Ліда Мулик, Христя Шупер. 2-гий ряд: Лариса Літепло, Роксана Кобзар, Леся Гейнор, Ксенія Гентип, Наталя Лисецька

Це вже другий рік станиця Торонто була сценою на фестиваль фільмів. Не було ніяких визначних акторів ні актрис, тільки приблизно сотня пластунів – молодих та трохи старших, зібралися в домівці на Вечір Фільму і Сміху. Наш гурток Гни, 11-го куреня, вже другий рік організує й переводить цей фестиваль фільмів. Цього року ми краще знали, що треба зробити і як треба приготувитись на такий проєкт.

Леся Гавриляк і Оленка Батрух, гурток Срібні Блискавки;

Перш за все, треба було приготувати тему. Ми вибрали відкриту тему — ми хотіли, щоб всі побачили ідеї оригінальні і смішні.

Із відкритою темою треба було описати правила. В нас правила були такі:

- обов'язково українська мова
- зробити одну рекламу
- камео
- в якийсь спосіб ужити капусту у фільмі.

Потім треба було вибрати дату на фестиваль. Ми вибрали 10-квітня на показ фільмів, але ми почали оголошувати фестиваль на початку листопада. Щоб зацікавити гуртки ми повісили афіші та розказували про фестиваль і відповідали на питання раз на місяць.

Гуртки мусили нам дати свої фільми тиждень перед фестивалем, щоб ми могли перевірити.

- гурток юначок *Кактуси* здав фільм *Бонд, Іван Бонд*
- гурток юнаків *Морські Мавпи*, зробив цікавий фільм про трьох загублених пластунів
- гурток юначок *Зелений Шум* зробив продовження свого фільму з останнього року про пригоди кокосового горіха
- гурток *Бички* мав казку про молодого хлопця з романтичними пригодами
- гурток юначок *Срібні Блискавки* зробив фільм базований на телевізійній програмі *Залізний Кухар*.
- ми підготували класичну епопею *Ровер* — фільм про пригоди трьох молодих кавалерів, які мали місію знайти ровер.

Цього року ми рішили зробити лаву суддів, тобто — запросили 5 виховників котрі оцінювали фільми за даними категоріями:

1. українська мова
2. камео
3. рекламу
4. вжиток капусти
5. рівень гумору
6. музика та звук

Судді не могли голосувати коли оцінювалося фільм їхнього гуртка.

ВИСЛІД ЗМАГУ

перше місце:

Гни за "Ровер"

друге місце:

Бички за "Боротьба Серця"

третє місце:

Срібні Блискавки за "Залізний кухар"

Перше
Місце

Першуні *Гни* (зліва) друг Івась Горіх, Михайло Шубеляк, Матвій Гончарук, Александер Сус, Михайло Маслей, подруга Андрея Фіголь

Поради, які ми маємо для тих, хто хотів би організувати фестиваль фільмів:

- досить наперед підготувати правила і афіші
- на самому фестивалі мати добрі голосники та порядний проектор (*projector*).

Заввага: Фільми були на відео-стрічці, але тому, що було понад 100 присутніх, висвітлювати фільми на екрані телевізора не було практично і треба було вживати проектор.

Може колись в майбутньому побачете нас на великому екрані!

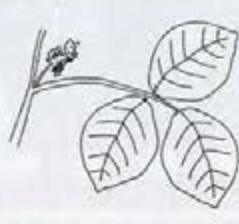
зліва, зі заду: Матей Грицина, Михайло Шубеляк, Андрея Фіголь, Роман Маслей, Андрій Водославський, (спереду) Андрій Колач, Іван Лапчак.

Подали — Михайло Шубеляк, Роман Маслей, Александер Сус, Матвій Гончарук — гурток *Гни* (виховник: ст. пл. Любка Белей)

СОНЦЕ! ЛІС! ВАТРИ! ЗОРІ! Коли думаємо про літо, табори і мандрівки — пригадуємо такі приємні речі. Але літо також — **КОМАРИ! ТРІЙЛИВІ РОСЛИНИ! СКАЖЕНІ ЄНОТИ!** Тому в літі треба бути уважним, щоб не наробити собі шкоди!

Трійливий плющ

Трійливий дуб

Трійливий сумак

Червоний мухомор

Бліда поганка

ТРІЙЛИВІ РОСЛИНИ

Трійливий плющ і трійливий дуб мають блискучі і зубаті листки. Вони ростуть у формі плюща або куща. Мають білі або зеленкуваті ягоди. Трійливий сумак росте як низький кущ і має 7 до 11 листків на одному стеблі. Ростуть на піщовому ґрунті коло озер, але також у мокрих, багнистих теренах. Ці рослини випускають олійку на листях. Якщо цей олій дістанеться на шкіру, може виступити висипка із малими міхурами, яка появляється від 24 до 48 годин після контакту з рослиною.

Якщо хтось ввійде в контакт із трійливою рослиною, треба

- Змити трійливу олійку зі шкіри милом і водою.
- Витерти шкіру алкоголем.
- Якщо появиться висипка, помазати її *calamine lotion*.
- Не вживати масті, якою смарується шкіру спалену сонцем. Це може більше подразнити шкіру.
- Обережно зняти одягу яка дотиркала рослину і випрати.

Трійливі гриби

Найкраще на таборі чи на прогульці не зачіпати жадних грибів, хіба що є особа яка добре може впізнати гриби. Трійливі гриби можуть бути подібні виглядом до їстихих. Вони не є конечно гіркі або погані на смак. Симптоми затросення появляються щойно кілька годин після зідження. Приміри трійливих грибів:

Бліда поганка (*angel of death*)

Цілий гриб білий, з спідничкою, з лускою на стовбурі. Головка до 12 см. (5") діаметру. Росте літом і осінню.

Червоний мухомор (*fly agaric*)

Гриб має червону шапочку із білими цятками до 22 см. (9") діаметром. Росте осінню.

СКАЗ (СКАЖЕНИНА)

В природі треба бути обережним, і оминати можливі джерела сказу (*rabies*). Майже всі теплокровні звірята можуть бути носіями сказу. Сьогодні майже не буває сказу в псах чи інших домашніх звірятах (завдяки щепленню) але часто трапляється в диких звірятах, наприклад — єнотам, мишах, бурундуках, лисах, сунсах і лиликах (кажанах).

- Якщо в тебе є вкус або пошкрябана шкіра, можна заразитися зі слини скаженої тварини. Перший закон

безпеки — не підходи до звірини, яка дивно поводитьсь. Дикі звірята звичайно оминають людей але, якщо скажені, можуть атакувати.

- Якщо когось вкусить дика звірина, а її можна безпечно зловити, зроби це і зголоси поліції або місцевій медичній службі. Вони зможуть перевірити чи звірина скажена.
- Всікуси диких звірів треба зголосити провідні табору. Якщо є небезпека сказу, лікування потрібно почати сразу.

Чи хочеш знати про **КОМАРІВ**?

Чому комарі нас кусають? Кусають нас лиш самички. Самички час до часу потребують лик людської чи звіринної крові, як дуже потрібної вітаміни.

Як знаходять комарі свої жертви? Так як інші комахи, комарі мають щось у роді радару — комбінацію змісту запаху і чуття. Наше тіло виділяє тепло і запах, що є дороговказом для них.

Як далеко летітиме комар, щоб знайти свою жертву? Домашні комарі літають не далше як на 1,000 стіп від місця свого народження. Вони вилігуються в заглибинах, бочках, де є вода або вогкість.

Як може такий малий комар дістатися до людської чи звіринної крові через тверду шкіру? Ноги у самички є покриті чимсь у роді гачків а головним інструментом тортур є сверлик високого напняття, який легко влазить у грубу шкіру.

Чому тяжко нам забити комара в моменті, як він на нас нападає? Коли нас кусає комар, то дає нам місцево-знечулюючий застрик. Цей знечулюючий застрик має він на кінці сверлика і рівночасно при його помочі розводнює кров, бо кров є липка і густа. Виссе її при помочі помпи яка є дуже прецисно збудована. Комар може насатися крові три або чотири рази більше, як він сам важить.

Чому комар скоріше втече, поки ми його вдаримо? Нагле тиснення на нашій шкірі остерігає його телеграфічно, що наступить удар. Найменший наш нервовий відрух ділає на комаря як землетрус і остерігає його перед винищенням.

Чому комар одних людей кусає, а других ні? Найновіші досліди виказали що наш віддих, а радше ритм віддиху, який не є однаковий у всіх людей, притягає комара.

Яка одежа притягаючо ділає на комарів? Комарі 1/10 сідають на білу одежу і яснішу, чим на чорну.

Чому комар бренить? Тому, що він літає. Бреніння постає через махання його крил.

Як довго живе комар? Самчик живе всього 8-9 днів. Коротко по народженні самчик парується у воздуху з самичкою, потім час до часу живиться соком з рослин і по 8-9 днях гине. Самичка живе около 30 днів. У теплий час, літом з яєчка за 10 днів виколлюється комар. Під час сезону, від весни до осені, множитьсЯ 15 генерацій. В 5 генераціях нормально самичка зноситиме по 100 яєчок, то це дасть 31 мільйонів наслідників. Самичка зносить яєчка на поверхні води. Ляври і кукли живуть як малі, підводні човна. Час від часу винурюють, щоб набрати воздуху. Щоб винищити комарів, на поверхню води ллється густу оливу. Малі ляври не можуть пробитися через оливу і гинуть через задущення.

Як багато комарів розносить недуги? Не багато. Приблизно на 3,000 різних родів комарів, недуги розносять лиш кілька. Певні комарі розносять *elephantitis*, маларію і жовту горячку, інші — *encephalitis* або сплячку, але не в Північній Америці чи Европі.

Який найкращий лік проти комарів? Добрим ліком є *Dimethyl phtalate* у розчині до натирання. Всі хемічні середники є трутиною і з ними треба обходитися дуже обережно.

Чи комарі є для когось хосенні? Комарі є поживою для інших комах, птахів, риб і звірят. Якби їх не було, багато птахів і звірят, що ними харчуються, вигинули б.

(В дорогу з Юнацтвом, 1972/№2, редактовано)

ГРА: ЯКІ ПТАХИ? ЯКІ ДЕРЕВА?

У цих 24 реченнях заховані назви дерев і птахів. Чи можеш їх відчитати? Приклад: в реченні "Просо важко зібрати" заховане слово **сова**. (Відповіді на ст. 24).

ДЕРЕВА

1. Попроси каші!
2. Такого скарбу купити не можна.
3. Вперед у бій!
4. Вони всіх взяли, ця залишилася.
5. Він поляв сос на бараболю.
6. Мамо, дри на кусочки папір!
7. Я — сеньйор!
8. Він бере за руку новака.
9. На морі хвилі підносяться.
10. На дереві висить кусок ленти.
11. Його тато поляк.
12. Ровер багато коштує.

ПТАХИ

1. Тарас, ой кавалер славний!
2. Я суворо наказав не йти!
3. Він тряс трубою.
4. Не кінчай казки заскоро.
5. Це не біч, а пляжа.
6. Ворога гаракірі закінчив бій.
7. Джура вельосипедом не їхав.
8. Ераст — руський провідник.
9. Море лежить на півдні.
10. Блиск обручки заворожив її.
11. Там є борщ у каструлі.
12. Втікач казав, що боявся війни.

РУХЛИВІ ІГРИ НА ДВОРІ

Наступні ігри — подібні до популярної гри *Два Вогні*, втім, що грають дві дружини і втім, що вони вимагають бігання і швидкого думання. Ці гри надаються на прогульку, табір чи на Свято Весни, коли можна зібрати більше число юнацтва.

1

Ходи за мною Число гравців: 10 до 25

- Гравці роблять колесо, стаючи лицем до середини.
- Довкола колеса, ходить один гравець. Вдаряє когонебудь в колесі легко по плечах і каже "Ходи за мною".
- Ударений виступає з колеса і оба йдуть звичайним кроком навколо, кожний в інший напрям.
- Коли сходяться, здоровляться — кланяються три рази. Далі біжать в той сам напрям, яким до тепер ішли.
- Хто скоріше добіжить до опорожненого місця і стане на ньому хоч одною ногою, забирає місце. Другий продовжує гру.

- Якщо би гравці вклонилися собі тільки два рази, то мусять наново зачинати хід із початкового місця і уклонитися собі три рази.
- Якщо оба гравці добіжуть до опорожненого місця в той сам час, треба повторити цілий прохід.
- Перед грою, треба установити в котрий бік мають гравці виминатися. Щоб порожнє місце було краще видно, сусіди його можуть піднести руки і творити браму.

Варіанти:

- а) Прохід навколо колеса можна зробити також двійками.
- б) Гравці можуть не йти але скакати — на обох або на одній нозі.

2

Подорож Число гравців: 8 до 20.

- Кожний гравець має своє місце зазначене каменем або галузкою так, що місця віддалені від себе 3 кроки і творять коло.
- Один гравець, який не має свого місця, є подорожнім.
- Подорожній каже, що хоче відбути подорож, напр. до Відня і мусить до неї приготувитися. Підступає до гравців по черзі, а кожний каже по тихо (щоб ніхто не чув) чим він в подорожі хоче бути: хлібом, возом, торбою, пляшкою, і т.д.
- Подорожній, обійшовши всіх, мусить пам'ятати, які речі йому сказали. Значає ходити в колесо і говорить голосно: "Іду до Відня, світ далекий, мушу зібратися добре, щоб не бідував в дорозі. Беру в кишеню хліб, повну пляшку вина, кладу її до торби", і т.д.

- Гравець котрий є хлібом, прилучається до подорожнього тільки почує слово "хліб" і ходить за ним. Так само робить другий, що є пляшкою, третій, що є торбою, і т.д.
- Подорожній ходить в колесо, всі коли лише чують своє слово, прилучуються до нього і йдуть за ним гусаком.
- Маючи всі речі зі собою, подорожній цілий хвіст веде за собою поза місце гри, куди і як захоче.
- Відбувши подорож, повертається на грище і кричить, "Відень! Всі висідати!" Подорожній рівночасно займає котресь місце і другі також стають на якесь зазначене місце.
- Хто не добіжить і лишисться без місця, починає подорож до іншого міста. Гравці вибирають нові назви і гра повторюється.

3

Послідня пара Число гравців: 13 до 31 (мусить бути непаристе)

- Всі стають парами, тримаючись за руки, одні за другими.
- Хто не має пари, стає напереді, плечима до першої пари, плече в долоні і кличе: "Пара — раз, два три!"
- Ті, що стоять в першій парі, обертаються і біжать на той знак, один по правій, другий по лівій стороні пар. Стають за послідною парою і беруться за руки.
- Одинакові (тому, що спереду) не вільно оглядатися ані дивитися боком.
- Щойно після закінчення своїх слів, коли пара починає

бігти попри другі пари, він біжить за утікаючими і має котрогобудь зловити, заки вони знова злучаться за руки в пару.

- Якщо він когось зловить, стає зі зловленим як послідня пара, а той, що лишився стає одинаком. Якщо він нікого не зловить, пробує ще раз.

Варіант

Замість пари можна вставити чвірки. Хто стоїть на переді, кличе "Чвірка — раз, два, три!" Двійки біжать боками, щоб злучитися на заді в чвірку. Якщо ловець вдарить одного з чотирьох, як довго ціла чвірка не є злучена, то стає на місце удареного, а цей мусить йти наперед.

Біле-чорне

Число гравців: 12 до 40

Потрібно: Кругок з дерева або картону, 10-15 см.
з одного боку білий, з другого чорний.

ч	Б	с	о	ч	б
		с	о		
		с	о		
		с	о		
		с	о		
		с	о		
		с	о		

Площа – зазначена, простикутна. 60-80 кроків довга, 30-50 кроків широка, переділена якимсь знаком на половину.

- Грачі діляться на дві групи — Чорну і Білу. Чорні стоять на площі Ч, Білі по протилежному боці на площі Б.
- Одна сторона має відзнаку або зав'язану хустку, щоби різнилась від другої.
- Грачі уставляються в ряди, віддалені від середини 5-8 кроків, плечима до себе а лицем до ворожого табору.
- Нікому не вільно оглядатися.
- Провідник гри стає між обома групами. Кидає на землю чорно-білий кругок. Якщо кругок впаде білим догори — кричить "Біле!", якщо чорним — кричить "Чорне!".
- Якщо крикне "Чорне", Чорні обертаються і втікають

до своєї сторони. Щоби туди дістатися, мусять перебігти ряд Білих. Білі стараються їх ловити, стоячи в ряді.

- Якщо котрийсь Чорний перейде ряд Білих, то Білий може його доганяти. Якщо ударить три рази, Чорний стає бранцем і мусить йти до Білої сторони.
- Полонені лишаються в неволі під час дальшої гри.
- Ті, що не були зловлені, повертаються і уставляються як перше і гра продовжується доки одна група не буде зовсім знищена, або не заповнить означеного числа противників.
- Хто при втечі вибіжить поза границі, стає полоненим противника.

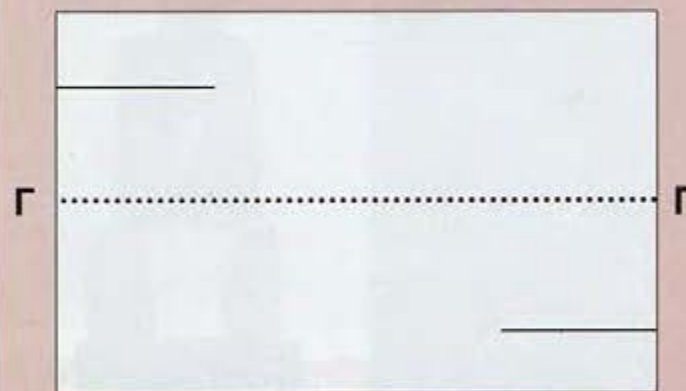
Варіанти:

а) Обі сторони уставляються два до три кроки від середини площі але лицем до себе а плечима до свого табору. Провідник кидає чорно-білий кругок на землю, але нічого не каже. Обі групи мусять самі побачити, яка краска на верху. Група якої краска зверху, обертається і втікає до свого табору, а противники біжать і довають — лише одним ударом.

б) Щоб всі могли брати участь у грі ввесь час, робиться умову, що кожний зловлений, за кару, несе противника, який його зловив, на плечах до його табору а тоді вертається до своєї групи. Наприклад, довають Чорні, то зловлений Білий несе Чорного до чорного табору а тоді повертається свободний до Білих. Інші правила лишаються, а гра триває як довго грачі хочуть.

Через границю

Число гравців: 8-40

- Виміряти грище 10-60 кроків широке, а 12-20 кроків довге.
- Береги і границю ГГ, що ділить площу на дві рівні половини, треба виразно зазначити камінцями.
- В двох протилежних кутах обох половин виміряти огорожі на полонених, широкі на 2 кроки а довгі на 3-20 кроків.

- Поділити гравців на 2 рівно сильні сторони, котрі стають напроти себе, вздовж границі ГГ.
- На команду "початок гри" противники стараються перетягнути себе через границю ГГ, в який-небудь спосіб до своєї огорожі.
- Коли перетягач зтягне перетягнутого до своєї огорожі, там вдаряє його три рази долонею і в той спосіб робить його полоненим. Удар є важний тільки тоді коли перетягнений обома ногами стоїть в огорожі.
- Під час нападу на противника, вільно обом сторонам бігти своїм на поміч. На ворожу площу можна йти тільки через границю ГГ. Якщо хтось забіжить на противників площу через бічні межі, стає полоненим.
- Полонені не можуть виступати поза границі огорожі, але повинні триматися за руки і чекати визволення.
- Якщо комусь з їх табору удасть підбігти до огорожі і вдарити одного полоненого, то це звільняє всіх, хто тримається за руки. Звільнені повертають до своїх і беруть дальше участь у грі.
- Котра сторона в означеному часі стягне більше полонених до своєї огорожі, та виграє.

Всі ці ігри із книжки *Рухові забави і гри*, яку написав Іван Боберський і яка була видана в Нью-Йорку 1917-го року. Іван Боберський був учителем руханки і фізкультури в Академічній гімназії і був приятелем Дрота.

ТРАДИЦІЇ ІНУКСУК

Інуксук – символ канадських арктичних просторів – скульптура із каменів у формі людини.

Інуксук — післанець, який мав передати якусь вістку.

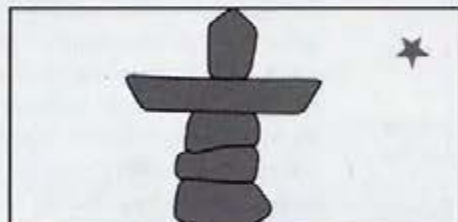
Значення специфічного інуксук залежить від наміру людини, яка його поставила. Колись інуксук служили як подорожні знаки тим, котрі подорожували північними просторами Канади.

Інуїт-мисливець міг поставити інуксук, щоб дати знати, що на тому місці добре полювання або риболовлення.

Інший Інуїт ставив інуксук, щоб зазначити, де захована їжа.

Інуксук міг показувати де можна добре відпочати або де знаходився дім родини інуїтів.

Арктичні подорожники ставили інуксук, щоб допомогти іншим безпечно перейти тундру.

Інуксук разом із полярною зорею знаходиться на прапорі Нунавут, найновішої території Канади, створеної 1 квітня, 1999 р. Кольори прапора — синій (зоря), золотий (лівий бік), білий (правий бік) і червоний (інуксук).

Інуксук можуть бути різної величини. На наступній сторінці показано, як можна збудувати інуксук з малих каменів. Подібні малі інуксук поміщені зліва.

(зліва) Редактор Юнака перед інуксук, який знаходиться недалеко Торонта. Він створений в 1986 році, і є дарунком Північнозахідних Територій Канади провінції Онтаріо. Інуксук — з пісковики, 9 стіп високий і важить 4.5 тони.

Заняття на табір: Як створити Інуксук

Заки почнеш, пам'ятай, що значення інуксук залежить від наміру того, хто його збудував.

- Чи то знак чи символ?
- Чи показує кудись?
- Чи зазначає спеціальне місце?

- Може розкаже щось про тебе чи твій гурток?
- Форма і величина Твого інуксук буде залежати від каменів, з яких будеш його будувати.
- Можеш поставити один великий інуксук або групу менших.

Інуксук у формі людської фігури тут показаний зроблений із 9 каменів: 3 заокруглені камені на ноги і голову і 6 плоских каменів на п'єдесталь, тіло, руки і рамена. Каміні невеликі — кожен може зміститися на долоні.

1. Великий плоский камінь дасть рівну і солідну підставу, на якій будувати.

2. Два округлі камені, тої самої величини, обережно постав на плоский камінь. Розстав їх так широко, як заширокий наступний камінь, який буде тілом.

3. Постав плоский камінь на два округлі камені, які будуть ногами. Пристосуй його так, щоб він добре лежав на обох каменях.

4. Постав другий плоский камінь наверх. Пристосуй його, щоб добре лежав на попередньому камені.

5. На руки, постав два менші плоскі камені. Грубший, тяжчий бік каменів постав по середині, тонший бік нехай трохи звисає понад край попереднього каменя.

6. Постав ще один малий камінь по середині поверху рук. Це будуть рамена. Вага цього каменя допоможе втримати камені-руки на місці.

7. Постав округлий камінь на рамена. Це є голова фігури. Постав так, щоб плоскіша сторона була зісподу.

Якщо Ти поставив всі камені так, щоб вони були збалансовані, Твій інуксук буде міцний (стійкий). Але якщо камені замалі або нерівні, або якщо інуксук буде в місці, де його можуть штовхнути, тоді можна вжити клей.

Щоб скріпити плоскі камені, вживай білий клей. За 24 години, цей клей висохне.

Якщо камені нерівні, краще вжити липкий кіт. Відірви кусок кіту, дай на камінь і притисни другим каменем.

"Було це на весні... коли природа оживає, коли усе звільняється від пуг. Тоді знаменна скоїлась ось ця подія."

Магічні слова, овіяні таємничістю, злегка дихають середньовіччям чи пак вчорашнім сьогоденням і, маю надію, майбутнім. Саме таким має бути пластовий церемоніал: загадковим, захоплюючим, несподіваним і, що найважливіше, незабутнім. Власне таким чином проходять різні важливі події нашого куреня, куреня ч. 36 ім. Анни Ярославни, що у Львові.

Курінь юначок ч. 36 ім. Анни Ярославни, Львів.

Однією з останніх таких подій стало іменування пл. уч. Наталі Накліцької розвідувачкою (20 березня, 2002 р). Усе почалося із міні-теренової гри, де юначки виконували завдання, які майже не були схожі на перевірку пластової готовності, що їм було сказано раніше. Саме це робило очікування основної події (про яку вони не знали нічого) нестерпнішим. Та ось, нарешті, вони дісталися останньої точки, де ми (наша подруга зв'язкова ст. пл. вірл. Марічка Гоцько та я) чекали на них.

Дух щирого здивування та приємної несподіванки невтомно вирував у одвір'ї Домініканського собору, який додав саме тієї, так потрібної, родзинки містерії. Старовинні стіни Домінікан споглядали на нас сотнями розериних очей, що пережили віки, та не могли сказати нічого... І це вражає... Дуже-дуже... Прадавнє місто Львів, багате своєю легендою, завжди доповнює усе сказане і все, ще незроблене. Опісля розходу юначки ще довго ділилися почуттями, вітали новоспечену розвідувачку, а потім ще довго святкували.

Іменування пл. уч. Наталі Накліцької (справа) розвідувачкою.

Львів, Україна: Традиції 36 куреня ім. Анни Ярославни

пл. розв. Христина Федотова, курінна.

Вдружнім гурті, в тихому колі близьких тобі людей стає затишно. Ми завжди намагаємось триматися разом і всебічно підтримувати один одного. Тому усі події такого характеру є надзвичайно приємними, адже відбуваються в оточенні щирих посмішок твоїх подруг. Таємність закінчується і в той же час починається незабутньою клятвою, яку ти дала колись і дають тепер інші.

"І якщо ти згідна, то нехай три стихії — вода, вогонь та земля — благословлять тебе."

І якщо ти справжня Ярославна, то обов'язково відчуєш те благословення. Написала пл. розв. Христина Федотова

Всі фото Богдана Яцишина.

пл. уч. Тетяна Бей, гурток Маргаритки.

Львів, Україна:

Молодь пам'ятає Шухевича

Роман Шухевич — людина-символ, провідник УПА, пластун-Чорноморець — залишився вічним зразком і втіленням прикмет справжнього українського пластуна. Кожного року у Львові відбувається урочиста акція присвячена Роману Шухевичу — *Молодь пам'ятає Шухевича*. Силами старшопластунів *Чорномірів* та юнаків куреня ім. гетьмана Івана Виговського вшановується пам'ять Шуха. Нажаль, цього року, за день до проведення акції відійшла у вічність дружина Шухевича — Наталія Березинська у віці 92 роки і тому на акцію не прибув син Романа, Юрій Шухевич.

День почався не дуже привітною погодою — мороз, сніг з дощем, між якими всеж таки пробивалось сонце. Приблизно о 11.00 години по терені Львова почалась теренова гра для юнацтва а паралельно до того, старшопластуни *Чорноморці* та пл. розв. Ярослав Джала розпочинали пластову естафету-пробіг. Пробіг починався від будинку на вулиці Довбуша, де Шухевич жив до музею Роману Шухевичу в Білогоріччі, де він загинув.

Поробила друга година — естафета почалася. Пл. сен. Роман Риф'як запалив лампадку, вогонь в якій символізує пам'ять про Шуха. Ескорт з восьми машин на чолі з пластунами з куреня короля Данила рушив до Білогоріччі. Передаючи естафети все нові і нові юнацькі курені долучались до неї. Не беручи до уваги погану погоду, коли сніг прямо заліплював очі і відразу замерзав, пластуни несли в синхронному бізі вогонь єднання та синьо-жовтий прапор. Курені ім. Бандери, Полуботка, Орлика, Виговського десятикілометровий маршрут довів до Білогоріччі. Добігши до пам'ятника Шухевичу, лампадка вже стояла біля ніг Пластуна-Героя в бронзі, серед великого гурту пластунів.

Чорноморці, юнаки та сеньори, поміж стрункими лавами пронесли пам'ятний вінок до пам'ятника борцю.

Змучена та спрагла після теренівки, пластова громада вирушила до музею навпроти пам'ятника. Цей музей відкрили менше року назад та, нажаль, в ньому не було достатньої інформації про Шухевича-пластуна. Пл. роз. Ярослав Джала, як представник Пласту, зобов'язався зібрати та оформити всю доступну інформацію.

Насправді вражає те, що є можливість побувати на тому самому місці, де колись під носом усіх НКВД-истів генерал-хорунжий Тарас Чупринка командував армією і де закінчив життя у віці 43 років.

пл. розв. Ярослав Джала, 3-ий кур. ім. Івана Виговського, Львів.

На фото: (згори) 23-ий курінь ім. Степана Бандери переносить естафету на вулиці Коперніка.

(зліва) 23-ий курінь на вулиці Степана Бандери.

(внизу) Юнаки 1-го куреня ім. Данила Галицького несуть естафету в снігу.

(посередині) Естафета на дорозі до Білогоріччі.

Всі фото Богдана Яцишина

Едмонтон, Канада: "Українка" пише про канадський гурток.

Привіт! Мене звати Олександра Семенко (мої друзі мене називають Саша) і мені 15 років. Коли я приїхала до Едмонтону (з Чернівців) минулого року, я познайомилася з двома дівчатами, які відвідують "Пласт". Вони повели мене на Пласт і мені там сподобалося, то я до сих пір продовжую ходити. Мій гурток називається *Перлини* і має 6 членкинь. Троє з нас народилося в Україні, двоє в Канаді, а одна — в Америці. Ми сходимося щосуботи і навчаємося про Україну, Пласт та таборування. Цього літа я їздила на курінний табір в Кананаксис.

Я б хотіла поділитися з Вами тим, що я зауважила про Канаду і канадців. Коли я приїхала до Канади мене спершу здивували люди. Це тому що люди по-інакшому себе ведуть, трохи інакше одягаються. Тут в школі учні можуть класти ноги на парту під час уроку і вдягати практично будь-що до школи. В Україні ми поперше, мали шкільну форму; подруги ми мусіли вставати коли вчитель входив до класу.

Через деякий час я помітила, що тут діти не мають так багато волі гратися або робити щось на вулиці. В Україні діти кожного дня граються один з одним надворі, а якщо ти живеш біля парку, то ти можеш іти в парк. Одним

словом ти на вулиці дихаєш свіжим повітрям.

Я також зауважила, що молоді люди мають більше свободи в Україні. Наприклад, в Україні ти можеш піти на дискотеку коли тобі 14 років. В Канаді ти мусиш чекати поки тобі 18 років.

Ще щось, що мене здивувало: в Канаді молодь працює літом та заробляє для себе гроші. Ще, в Україні діти мають 3 місяці канікул*, а тут тільки 2!

Зараз Канада має перше місце по стандартах життя. Україна знана як найкрасивіша або писана держава. Я маю на увазі багато букових лісів, звідси і походить назва Буковина. Високі гори, бистроводні ріки приваблюють туристів з усього світу. Я не кажу, що Канада не має того всього, але мені не вистачає рідного. Все ж таки Канада є ОК. Мені тут подобається.

Словом, в Пласті цікаво і я навчаюся багато нового, як про Канаду, так і про Україну.
СКОБ!

пл. прих.
Олександра
Семенко

* канікули – те, що в Канаді називають "вакації".

На фото: Виступ на Маланці (зліва) Саша Семенко, под. Марічка Качмар, Інна, Дарія Кульчицька, Оксана Федько, Богданна Климків

Ньюарк, Н.Дж. ЗСЯ:

Старший учитель з Новим Серцем

пл. роз. Марта Яцикевич хотіла більше довідатися про свого учителя, пана Тершакевича, і перевела з ним інтерв'ю. А довідалася, щось надзвичайно цікавого.

Коли і де Ви народилися?

Я, Василь Тершаковець, народився 24-го липня, 1938 р у Львові, Україні.

Чи Ваша родина була переселена?

Так. Як я мав шість років, наша родина була переселена до Польщі, Словаччини, Австрії і Німеччини. Після Другої Світової Війни, ми переїхали до переселеного табору в Мюнхені, Німеччина і там жили від 1945 до 1949 р.

Коли Ви приїхали до Америки?

Моя родина приїхала до Нью-Йорку 28-го травня, 1949. Я вступив до

шостої класи до св. Юра. Я жив у Мангатині і там закінчив гай скул.

Де ви осягнули вищу освіту?

Після гай скул, я ходив до Long Island University в Брукліні. Там я одержав диплом з історії. Після цього, мене нагородили Woodrow Wilson Fellowship. Через цю нагороду, мій перший рік graduate school в Indiana University був заплачений.

Чи Ви одружені? Чи Ви маєте діти?

Я пізнав свою дружину Марійку під час наших студій на університеті

Нью-Йорк, Н.Й. ЗСА:

11 вересня, 2001 р.

Юначки 2-го куреня ім. Лесі Українки, станиця Нью-Йорк, були надзвичайно вражені трагедією 11.09.2002. Вони хотіли в якийсь спосіб відзначити померлих і облегшити смуток і горе дітей жертв. Під час перших сходинок року у вересні, ми вирішили, що кожний гурток підшукає спосіб зібрати добровільні датки і разом, як курінь, ми передамо їх на якусь ціль потребуючих.

Юначки 2-го куреня тримають копію чека котрого переслали до Families of Freedom Scholarship Fund.

Гурток *Водограй* змайстрував червоно-біло-сині стяжки, жетони та американські прапорці і продавав їх перед нашою домівкою на 2-й авеню в Нью-Йорку. Гурток *Леопарди* пішов до *Washington Square Park* (біля NYU) і співав *God Bless America* та інші патріотичні пісні. Прохожі їм в кошик кидали датки. Гурток *Лілеї* zorganizував смачний сніданок в церкві Чесного Христа в Асторії, НЙ. Отець Пилип Сандрик з охотою дав дозвіл і з ентузіазмом помагав юначкам. Його безмежна поміч забезпечила великий успіх. Юначки подавали сніданок по обох Службах Божих і присутні хвалили смачні і різноманітні страви.

Під час різдвяного часу, юначки гуртка *Ромашки* зробили патріотичні американські декорації на ялинку і продавали їх перед домівкою. Гурток *Чорнобривці* zorganizував продаж печива і кави і також змайстрував закладки до книжок котрі вони продавали під церквою св. Юра.

Не бракувало ідей, лише не стало часу все виконати. По зібранню грошей, ми вкінці рішили передати зібрані гроші (\$1,275) на *Families of Freedom Scholarship Fund*. Це є відділ організації *Citizens' Scholarship Foundation of America*. Ця організація збирає фонди на стипендії для дітей, що втратили батьків в

трагедії. Наше рішення було зроблене на підставі того, що ми є молодеча організація і ми хотіли допомогти дітям.

Юначки нашого куреня мають незабутні спогади, переживання і задоволення, що могли в якийсь спосіб своєю працею допомогти дітям цієї трагедії. Дякуємо всім, що нам допомогли і нас піддержали.

пл. розв. Аня Ганкевич, курінна.

Гурток Леопарди співали в Washington Sq. щоб зібрати гроші на родини загиблих в трагедії 11/9.

Індіана і в той час ми одружилися. Ми закінчили свої студії. З часом, нам народилися Андрей і Олександра.

Де Ви працювали?

Після закінчення школи, моє бажання було стати професором. Тому, що в той час в тій ділянці було забагато кандидатів я почав працювати в *Radio Liberty*. Через зменшення фондів, я мусів покинути цю працю. Я почав працювати в редакції *Свобода* і працював там від 1972 до 1992, а від 1980 до 1992 я працював в американському щоденнику *Star Ledger*.

Чи ви були членом Пласту?

В 1947-1948 р. я вступив до новачтва в Німеччині. Як ми приїхали до Америки, я вступив до 3-го юнацького куреня в Нью-Йорку. Опісля мене прийняли до

старшопластунського куреня Лісові Чорти, де я є членом до сьогодні.

Коли і чому Ви почали вчити в українській школі?

Тому що було потрібно учителів в Нью-Йорку, мене попросили бути вчителем в Рідній Школі Самопоміч. Після кількох років, як я перенісся до Нью-Джерсі, я почав вчити в Рідній Школі ім. Лесі Українки Морис Каунті.

Прошу розказати про свої труднощі з серцем.

У 1992 році почалися проблеми з моїм серцем. Лікарі мені сказали, що мені потрібно нове серце. Вони мені спершу вложили помпу *Left Ventricle Assistance Device* і з цим апаратом я міг виконувати свою працю. Тому, що стан серця гіршав, я перестав працювати. Я довго

був на списку кандидатів одержати нове серце. Нарешті прийшла моя черга і в часі операції, лікарі вклали мені нове серце. Це було 2-го березня, 2001 р. Я був в шпиталі понад місяць і тоді повернувся додому. Минулої осені, я знову почав вчити в школі українознавства.

Пан Тершаковець дуже любить читати, дивитися на змагання копаного м'яча, слухати різну музику, спеціально любить мистецтво, зокрема імпресіоністів. Він є членом хору *Думка*. Понад усе, пан Тершаковець любить своїми внуками а має їх четверо: дві дівчинки і два хлопці.

пл. роз. Марта Яцикевич, 20-ий курінь ім. Марти Борецької, Ньюарк, Нью-Джерсі, ЗСА.

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Юнака. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа подали: пл. розв. Аня Мазула, пл. уч. Михайло Ніяшка, пл. розв. Христина Федотова, пл. розв. Михась Шубеляк, пл. розв. Ярослав Джала, пл. прих. Олександра Сименко, пл. розв. Аня Ганкевич, пл. розв. Марта Яцикевич, ст. пл. Роман Даревич, ст. пл. Андрій Радіон, ст. пл. Любко Белей, ст. пл. Маркіян Микитюк, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. Марічка Качмар, пл. сен. Міра Ганкевич.

Пожертви на Видавничий Фонд Юнака

Щира подяка станиці Торонто, яка передала \$120 на фонд Юнака, гроші зібрані на Станичних Гагілках, які відбулися 5-го травня, 2002 при церкві св. о. Миколая в Торонті.

Відповіді

Гра: Які птахи? Які дерева? (ст. 15)

ДЕРЕВА

1. ОСИКА	1. Попроси каші!
2. БУК	2. Такого скарбу купити не можна.
3. ДУБ	3. Вперед у бій!
4. ЯЛИЦЯ	4. Вони всіх взяли, ця залишилася.
5. СОСНА	5. Він поляв сос на бараболою.
6. МОДРИНА	6. Мамо, дри на кусочки папір!
7. ЯСЕНЬ	7. Я - сеньйор!
8. БЕРЕЗА	8. Він бере за руку новака.
9. ОРІХ	9. На морі хвилі підносяться.
10. КЛЕН	10. На дереві висить кусок ленти.
11. ТОПОЛЯ	11. Його тато поляк.
12. ВЕРБА	12. Ровер багато коштує.

ПТАХИ

1. СОЙКА	1. Тарас, ой кавалер славний!
2. ВОРОНА	2. Я суворо наказав не йти!
3. ЯСТРУБ	3. Він тряс трубою.
4. ЧАЙКА	4. Не кінчай казки заскоро.
5. ЧАПЛЯ	5. Це не біч, а пляжа.
6. ГАГАРА	6. Ворога гаракірі закінчив бій.
7. ЖУРАВЕЛЬ	7. Джура вельосипедом не їхав.
8. СТРУСЬ	8. Ераст – руський провідник.
9. ОРЕЛ	9. Море лежить на півдні.
10. СКОБ	10. Блиск обручки заворожив її.
11. ЩУКА	11. Там є борщ у каструлі.
12. КАЧКА	12. Втікач казав, що боявся війни.

ЮНАК на табори!

Коли будеш на окружному, станичному, курінному чи може спеціалізаційному таборі, чи може на ЮМПЗ в Україні, **не забудь про Юнака!**

Візьми його на табір! Думай про нього під час табору! Напиши допис, зроби фотографії і пришли якнайскоріше до Юнака, щоб ми мали Твої матеріали на таборове число! Кожний, хто пришле допис разом із фото з табору до Юнака до кінця серпня (а, про ЮМПЗ, до половини вересня) дістане **Відзнаку Юнака!**

Їдемо на ЮМПЗ '57!

ВІДПОВІДІ І ВИСЛІДИ

В числі 2/2001 *З бібліотеки Юнака - Історія Пласту в Іграх* був поміщений Конкурс. Всі відповіді мали бути надіслані до 15 травня, 2001 р. Пригадуємо правила Конкурсу: Знайти і списати 30 речей, які не могли б бути на фото яке нібито зроблене в 1957-му році і яке було поміщене на середніх сторінках журналу.

Точкування:

- За кожну правильно визначену річ яка не могла б бути на фото в 1957 році – 1 точка. (до 30 точок)
- За подання причини (напр. дати) чому та річ не могла б бути на фото – 1 точка. (до 30 точок)

Відповіді

1. Життя в Пласті (1961, 1967, або 1969 - різні видання)
2. Книжка Василя Симоненка Берег Чекань (1973)
3. Шатро із рамою на зовні (1972)
4. Лялька Барбі (1959)
5. Журнал ЮНАК (1963)
6. Книжка Ореста Субтельного Ukraine – A History (1988)
7. Дерворит Якова Гніздовського Вівця (1961)
8. Hula Hoop (1959)
9. Американський прапор із 50 зірками (1959 або 1960)
10. Напиток Gatorade (1965)
11. Post-it Notes (1980)
12. Посібник зв'язкового (1970)
13. Торбинки Zip-loc (1972)
14. Український Scrabble Мішанка (1970-ті)

15. Відео фільм (не книжка) Тарас (1989)
16. Ukraine – a Concise Encyclopedia (1963)
17. Збірка афішів Glasnost & Perestroika (книжка вийшла 1989, але афіші із 1985)
18. Кишеньковий калькулятор (1967)
19. Книжка Asterix in Britain (1966 або 1970 - англ. переклад або 1961 коли почали виходити Asterix)
20. Плита (пластинка) Візантійський хор (1988)
21. Пластовий співаник В дорогу (1987)
22. Плита (пластинка) Рушничок (1968)
23. Пластикова банька на воду (1963)
24. Канадський прапор (1965)
25. Сорочинка ЗБ табору (1996 або 1972, коли почався табір ЗБ)
26. Шолом до їзди ровером (1960-ті роки)
27. Сандали Teva (1980-их)
28. Плин Liquid Paper (1958, або 1975, коли патент)
29. Пластикова лялька Pillsbury doughboy (1965)
30. Ролики – in line skates (1980-их)

Заввага: На деякі речі подано більше ніж одну дату. За якунебудь можна було дістати точку.

ВИСЛІДИ

Перше місце: 52 точки — пл. прих. Михась Фединський (гурток Гадюки, станиця Клівленд).

Друге місце: 46 точок — пл. роз. Марко Балан, гурток Карпатські Тигри, 11 кур. ім. Северина Левицького, Торонто.

Третє місце: 42 точки — гурток Фіялки, 4-ий кур. ім. Ольги Басараб, Філядельфія (пл. учасниці Таїса Гевка, Христя Дух, Ірина Коваль, Александра Волчаста, Андреа Филипович, Діана Івасків, Катруся Олховецька, Наталя Антоняк, Роксоляна Залуцька)

Ми також одержали відповіді від пл. розв. Валі Шкуро, ст. пл. Олесі Шкуро і пл. сен. Ольги Шкуро (родинний проект?) із станиці Рахів, Україна. Відповіді нарахували 23 точки. Беручи під увагу, що багато із речей на фото не були відомі в Україні, редакція рішила надати подругам Шкурко **почесне**

Третє місце за їхню ініціативу!

Нагороди:

- перша** Купон на таборовий виряд вартості \$100;
- друга** Купон на таборовий виряд вартості \$50.
- третя** Купон на таборовий виряд вартості \$25.

Редакція Юнака буде в контакті із всіма першунами конкурсу!

